

3. august 2020

Høringsuttalelse vedr forslag om innføring av mva-plikt for alternativ behandling

SABORG er imot at registrerte alternative behandlere pålegges mva-plikt. Vi viser i den forbindelse til fellessvar fra en rekke organisasjoner <https://nnh.no/felles-horingssvar-mva-behandling-2020/>. Temaer vi omtaler nedenfor er utdypet i andre høringsuttalelser, og vi viser også til disse.

Høringsnotatet mangler en konsekvensanalyse av å innføre mva-plikt. SABORG ønsker opprettet et bredt sammensatt utvalg som skal evaluere dagens regelverk, vi ønsker endringer i registerforskriften, ikke loven. Det må innføres obligatoriske krav i medisinske fag og VEKS-fag samt journalføringsplikt for å kunne være registrert, få mva-fritak og bruke tittelen Registrert terapeut. Det kan formuleres i registerforskriften at organisasjonene skal ha krav til sine medlemmer at de har et visst antall timer i medisinske fag og i VEKS-fag. Dette vil ikke være en offentlig godkjenning/kvalitetsvurdering og vil heller ikke medføre behov for et offentlig klageorgan for bransjen.

Kort historikk. SABORG ble opprettet 3.11.2003 etter initiativ fra helsemyndighetene (Ot.prp. nr 27 (2002-2003)). Formålsparagrafen sier:

SABORG skal i samarbeid med myndighetene arbeide for å utvikle området alternativ behandling. Dette gjøres ved å fokusere på: pasientsikkerhet, organisasjonsutvikling, standardisering, forskning, utdanning og faglig utvikling. Oppgaver som berører store deler av området alternativ behandling, skal prioriteres. SABORG skal tilstrebe konsensus og samarbeid.

Temaene nevnt ovenfor har SABORG kontinuerlig arbeidet med. Mer info på www.saborg.no. Av arbeidet kan nevnes: samarbeid med direktoratet om etablering av registerordningen og senere godkjenning av organisasjoner ifm registerordningen, utarbeidelse av felles klageorgan for bransjen, min.krav i VEKS-fag, utarbeidet veileder for journalføring og forslag til Continuous Professional Development, arrangert Kontaktforum, skoleseminarer mv. Arbeidet har vært vanskelig grunnet:

Myndighetenes manglende interesse. Myndighetenes likegyldighet – eller unnfallenhet – det siste tiåret har vært til stor frustrasjon for alternativbransjen. De organisasjonene som arbeider for økt pasientsikkerhet og profesjonalisering av bransjen, får absolutt ingen drahjelp fra myndighetene, snarere tvert imot. Intensjonene fra Ot.prp.nr. 27 (2002-2003) om å gi incitamenter til bransjen og bidra til at organisasjonene selv driver frem en god utvikling, har fullstendig manglet.

Det er trist og underlig å erfare at myndighetene ikke støtter opp under en positiv utvikling av en bransje som i stor grad avlaster helsevesenet og bidrar til lavere sykefravær og lavere uføretall. En million brukere er ikke enkle og naive mennesker som lar seg lure av kyniske utøvere. Mange brukere er høyt utdannede, ofte med tilknytning til helsevesenet eller skoleverket. De er velinformerte brukere av alternativ behandling fordi det virker for dem og fordi de ikke får den hjelpen de trenger i helsevesenet. Mange ønsker også å forebygge helseplager og unngå sykemelding og uførhet, ikke minst ved kroniske helseplager eksempelvis i muskler/skjelett.

Alternativ behandling ville ikke hatt noen plass dersom alle behov for helsehjelp i befolkningen ble dekket av det offentlige helsetilbud.

Utøverne har nesten uten unntak bekostet all utdanning selv, og størstedelen av dem er høyt utdannede, mange på nivå med eller høyere enn en treårig høyskoleutdanning. Mange er også autorisert helsepersonell, og hvorfor skulle autorisert helsepersonell ønske å tilby mer enn det offentlige helsevesen tilbyr? Det må være fordi de erfarer at mange pasienter ikke får den hjelpen de behøver via det offentlige helsetilbud.

Utdanningsinstitusjonene i bransjen strever i dag med elevtilgangen. Dagens lovverk stimulerer ikke til å ta solide utdanninger, og vi står i fare for å miste mye god undervisningskompetanse.

Organisasjonene som arbeider med fagplaner, etikk og andre viktige temaer som øker profesjonaliteten, blir også utarmet av at terapeuter med lav utdanning søker seg til «sine» organisasjoner med lave faglige krav til medlemskap. Slik fører myndighetenes praksis til at stadig færre ser nødvendigheten av å arbeide for økt profesjonalisering.

WHO anbefaler landene å støtte forbrukerne til å gjøre gode valg, jfr. WHO Traditional Medicine Strategy 2014-2023, som bl.a. viser at bruk av alternative metoder gir reduserte helsekostnader. Med de stadig voksende helsebudsjetter vi har i Norge, skulle man tro at myndighetene søkte etter lavkost behandlingsmetoder med få eller ingen bivirkninger.

Negative oppslag i media er på ingen måte representative for bransjens arbeid. Men med sterke grupperinger som ønsker at alternativbransjen forsvinner, og når disse gruppene tilsynelatende har støtte hos helsemyndighetene, er det vanskelig å nå frem i mediebildet med det store og gode arbeid som utøverne utfører.

NAFKAM har skissert en modell som SABORG støtter. Mva-fritaket for registrerte utøvere må knyttes til visse plikter. Pasientsikkerhet må ha første prioritet, og et visst nivå av medisinske fag og VEKS-fag må være grunnleggende her. Og, journalføringsplikt er vesentlig.

Autorisert helsepersonell	Må fylle fremtidige krav	Mva-fritak
Registrerte utøvere	Må fylle fremtidige krav	Mva-fritak
Ikkeregistrerte utøvere	Fyller ikke fremtidige krav	Mva-plikt

Forskning. Det utføres lite forskning på alternative behandlingsmetoder. Det er liten vilje til å bevilge midler til forskning. Likevel møtes vi stadig av argumentet om at våre metoder ikke har dokumentert effekt. Bransjen selv har ikke forskningsmidler og er avhengig av velvillige og interesserte myndigheter.

Det finnes i deler av det alternative miljøet en viss uvilje mot forskning fordi alle metoder som har dokumentert effekt, skal sortere inn under skolemedisinen. Dette ifølge legeforeningens vedtak. Da kan vi miste våre behandlingsmetoder til skolemedisinen.

Lovteksten: Lov om alternativ behandling sier bl.a. at «*Andre enn helsepersonell kan likevel utøve behandling som (...) eller har som formål å styrke kroppens immunforsvar eller evne til selvhelbredelse.*»

Lovgiver erkjenner at å styrke immunforsvaret og evnen til selvhelbredelse er en vesentlig del av alternativ behandling. Med de utfordringer vi alle har med resistente bakterier og virus som er vanskelig å behandle, og med stor usikkerhet knyttet til immunitet og vaksiner, burde det være en selvfølge å bygge opp under miljøer som støtter folkehelsen gjennom lavkost behandlingsmetoder, kostholdsveiledning, råd om livsstilsendringer osv. Også innen helsevesenet er det stadig større fokus på behandlinger som styrker immunforsvaret. Et konstruktivt samarbeid som kan redusere veksten i helsebudsjettene, burde derfor ønskes velkommen.

Sosial- og helsedirektoratets brev av 8.11.2007 sier: «*Felles krav i VEKS- og MED-fag er den eneste farbare veien dersom myndighetene ønsker å styrke pasientsikkerheten.*»

Ifølge Kantars Helsepolitisk barometer for 2019 så ønsker 81% av befolkningen at myndighetene setter minimumskrav til medisinsk kunnskap hos registrerte utøvere.

Sluttbemerkninger

For å sikre større pasientsikkerhet og høyere profesjonalitet innen alternativ behandling, er det nødvendig at myndighetene går i dialog med den store del av bransjen som lenge har arbeidet for å nå disse målene. Det finnes mye kunnskap og god vilje, utøvernes organisasjoner er klare til å møte myndighetene til en konstruktiv dialog. SABORG vil delta i et offentlig utvalg, vi har god oversikt over organisasjonenes arbeid tilbake de siste tiår. Mye arbeid er gjort og denne kunnskapen kan hentes frem igjen.

Samfunnet har stadig større utfordringer innen helseomsorgen, og her har alternativbransjen mye å bidra med. Nye prinsipper og metoder til å behandle hverdagsplager, kroniske plager og mer kompliserte utfordringer som resistente bakterier og nye virus: pasientene fortjener at alle gode krefter arbeider sammen til deres beste.

Ved å innføre mva på alternativ behandling, vil mva-inntektene øke. Men mange utøvere vil legge ned sin praksis, skatteinntekter og arbeidsgiveravgift vil utebli. Like sikkert er det at helsebudsjettene også vil øke, presset på fastlegene og det øvrige helsevesen vil øke – og vi må regne med at dette regnestykket i beste fall går i null.

Mva-fritaket må videreføres og saken tas opp til ny vurdering når et offentlig utvalg har evaluert dagens lovverk og gitt sin innstilling. Mva-fritaket kan brukes som et styringsverktøy for å oppnå en større grad av profesjonalitet og pasientsikkerhet i en bransje som i stor grad avlaster helsevesenet, holder pasienter friske og i arbeid.

SABORGs styringsgruppe: Jarle Botnen, Arve Haugan, Sondre Fagerberg, Sigrun Kirkeberg